TA2027 suunnittelukehys ja talousarvion laadintaperiaatteet

8.6.2026

Hyvinvointialueen kokonaiskehys

- Hyvinvointialueen aluehallitus antaa hyvinvointialue ja toimialatasoisen talousarvioraamin, joka toimii pohjana viranhaltijatyönä tehtävälle talousarviovalmistelulle. Talousarvioraamin puitteissa valmistellaan toimialakohtaiset talousarvioiden pohjaesitykset lautakuntien käsittelyyn. Aluehallitus voi tarvittaessa muuttaa talousarvioraamia syksyllä.
- Kehys pohjautuu vuoden 2026 ehdolliseen muutostalousarvioon, jossa hyvinvointialueen tilikauden ylijäämä on 35,0 miljoonaa vuonna 2026.
- Valtionrahoitus VM:n julkaiseman 30.4.2026 rahoituslaskelmien mukaisena.
- Huomioitu laskennallisesti VM:n kevään 2026 julkisen talouden suunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2027 toimintatuottoihin ja –kuluihin
    - Toimintatuotot + 2,7 miljoonaa euroa
    - Toimintakulut - 2,9 miljoonaa euroa
- Talousarvio ja suunnitelmavuosille on huomioitu HVA –indeksin, ansio-, kuluttajahintaindeksin tai TES -ratkaisun mukaiset korotukset toimintatuottoihin ja –kuluihin.
- Uudet tasapainottamistoimet 68,4 miljoonaa euroa vuosille 2027-2029.
- Toimintakuluihin muita muutoksia +3,6 miljoonaa euroa sekä erilliskehyksen kustannusvaikutukset -10 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen kokonaiskehys

- Kokonaiskehykseen on huomioitu seuraavat muutokset vuodelle 2027
  - VM:n kevään 2026 julkisen talouden suunnitelman mukaiset toimenpiteet 5,55 miljoonaa euroa (nettovaikutus).
  - Uudet tasapainottamistoimet 14,85 miljoonaa euroa.
  - Erilliskehys -10 miljoonaa euroa.
  - Kiinteistöjärjestelyt – toimitilojen vuokrien vähennys 4,96 miljoonaa euroa.
  - Työnantajan henkilösivukulujen kasvu 0,3 %-yksikköä vuodesta 2026 laskennallisesti noin 1,4 miljoonaa euroa.
  - Indeksikorotusten ja palkkojen sopimuskorotusten arvioitu laskennallinen vaikutus 12,7 miljoonaa.

Aluehallitus tarkentaa tarvittaessa suunnittelukehystä syksyllä 2026. Mahdolliseen suunnittelukehyksen muutokseen vaikuttavat alijäämien kattamisaikataulu, tilikauden 2026 tarkentuva tulosennuste sekä mahdolliset vuoden 2027 rahoitukseen tulevat muutokset.

Tuotto- ja kulukehitys 2027-2029

INDEKSIKOROTUKSET	2027	2028	2029	Selite
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2,00 %	2,00 %	2,00 %	BKT kasvuennuste
Maksutuotot	2,80 %	2,70 %	2,60 %	hva indeksi
Tuet ja avustukset	0,00 %	0,00 %	1,00 %	indeksikorotusten leikkaukset
Muut toimintatuotot	2,00 %	2,00 %	1,80 %	ansio- ja kuluttajahintaideksi, kiinteistöjen kust.kehitys ja kysyntäennuste
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	2,10 %	3,10 %	3,10 %	ansitasoindeksi 2028 alkaen
Palvelujen ostot	1,50 %	1,70 %	2,00 %	kuluttajahintaindeksi
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1,50 %	1,70 %	2,00 %	kuluttajahintaindeksi
Avustukset	1,50 %	1,70 %	2,00 %	kuluttajahintaindeksi
Muut toimintakulut	1,50 %	1,70 %	2,00 %	kuluttajahintaindeksi

Hyvinvointialueen talousarvioraami 2027-2029

TULOSLASKELMA (1000 t€)	2027	2028	2029
Toimintatuotot	**130 461**	**133 671**	**136 710**
Myyntituotot	33 661	34 334	35 021
Maksutuotot	74 549	76 767	78 763
Tuet ja avustukset	6 293	6 293	6 356
Muut toimintatuotot	15 958	16 277	16 570
Toimintakulut	**-896 482**	**-907 311**	**-926 332**
Henkilöstökulut	-418 637	-427 800	-440 546
Palvelujen ostot	-363 403	-363 123	-367 070
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 820	-59 820	-61 016
Avustukset	-21 083	-21 441	-21 870
Muut toimintakulut	-34 540	-35 127	-35 829
TOIMINTAKATE	**-766 022**	**-773 640**	**-789 623**
Valtion rahoitus	**832 696**	**843 726**	**859 919**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-8 579**	**-8 684**	**-8 650**
VUOSIKATE	**58 096**	**61 402**	**61 647**
Suunnitelman mukaiset poistot	-39 854	-42 893	-44 758
Satunnaiset erät + (-)	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**18 242**	**18 509**	**16 889**
Tilinpäätössiirrot + (-)	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**18 242**	**18 509**	**16 889**
KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ*	**-32 072**	**-13 563**	**3 325**

Julkisen talouden suunnitelman mukaiset tehtävämuutokset 2027

Julkisen talouden suunnitelman 2027–2030 mukaiset tehtävämuutokset (1000€)	Strategia ja integraatio	Konserni- ja tukipalvelut	Terveyden-huolto	Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelut	Ikääntyneiden palvelut	Pelastus-toimi	Kiinteistö taseyksikkö	YHTEENSÄ
Ikääntyneiden ympärivuorikautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023)					1 051			**1 051**
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)					491			**491**
Lääkkeenmäärämiskäytäntöjen laajentaminen (HO 2023)			152					**152**
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)			226					**226**
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024)				-185				**-185**
Hyvinvointialueille valvontalaista johtuvat velvoitteet	-83							**-83**
Kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus (siirto momentilta 32.50.30)				48				**48**
Lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen (Lisätoimet 2025)				42				**42**
Sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen (Lisätoimet 2025)				303				**303**
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)				1 040				**1 040**
Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)			-108					**-108**
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)			2 660					**2 660**
Kotoutumispalveluiden uudistus, ihmiskaupan uhrien korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)				-20				**-20**
Kotoutumispalveluiden uudistus, toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)				-67				**-67**
Sote-rahoituksen tehtävämuutokset v. 2027 yhteensä	**-83**	**0**	**2 930**	**1 161**	**1 542**	**0**	**0**	**5 550**

***toimintakuluissa (+) kustannustason leikkaus ja (-) kustannustason lisäys hyvinvointialueen talouden kehyksessä**
***toimintatuotoissa (+) toimintatuottojen kasvu ja (-) toimintatuottojen vähennys hyvinvointialueen talouden kehyksessä**

Uudet tasapainottamistoimet 2027-2029

Laskenta (1000€)	2027	2028	2029	Yhteensä
Ahveniston sairaalan vetovoimatekijät	1 000	1 000	1 000	3 000
Automaatio - Tandem puheentunnistus	2 200	3 700	4 200	10 100
Henkilökohtainen apu ja liikkumisen tuki	500	1 000	1 500	3 000
Hoidot ulkopuolisissa sairaaloissa	2 000	2 000	2 000	6 000
ICT tuottavuustoimet	950	950	1 000	2 900
Ikäasumisen tehostaminen	1 000	3 000	4 000	8 000
Kela 2 työterveyshuollon sopimus	1 500	1 500	1 500	4 500
Kotihoidon välitön työaika ja tuotantotapa	500	1 000	1 500	3 000
Lastensuojelu omat yksiköt	200	600	800	1 600
Lastensuojelu tuotantotavan rakennemuutos	2 000	3 000	4 000	9 000
Tukipalveluyhtiön tuottavuustoimet	800	1 150	1 150	3 100
Vammaisten asuminen tuotantotapa ja uudet yksiköt	700	1 800	1 800	4 300
Vampa ja kotihoito yhteisasiakkuudet	1 000	1 500	1 500	4 000
Varahenkilöstön tuotantotavan arviointi	500	1 500	1 500	3 500
Organisaatiorakenne	0	1 200	1 200	2 400
TA2027 RAAMI YHTEENSÄ	**14 850**	**24 900**	**28 650**	**68 400**

Uudet tasapainottamistoimet toimialoittain 2027

Laskenta (1000€)	Strategia ja integraatio	Kiinteistö taseyksikkö	Konserni- ja tukipalvelut	Terveyden-huolto	Perhe-, sos.- ja vamm.palvelut	Ikääntyneiden palvelut	Pelastus-toimi	HVA yhteensä
Ahveniston sairaalan vetovoimatekijät				1 000				1 000
Automaatio - Tandem puheentunnistus			1 000		1 200			2 200
Henkilökohtainen apu ja liikkumisen tuki					500			500
Hoidot ulkopuolisissa sairaaloissa				2 000				2 000
ICT tuottavuustoimet			950					950
Ikäasumisen tehostaminen						1 000		1 000
Kela 2 työterveyshuollon sopimus			1 500					1 500
Kotihoidon välitön työaika ja tuotantotapa						500		500
Lastensuojelu omat yksiköt					200			200
Lastensuojelu tuotantotavan rakennemuutos					2 000			2 000
Tukipalveluyhtiön tuottavuustoimet		168	7	305	20	288	12	800
Vammaisten asuminen tuotantotapa ja uudet yksiköt						700		700
Vampa ja kotihoito yhteisasiakkuudet						1 000		1 000
Varahenkilöstön tuotantotavan arviointi			500					500
Organisaatiorakenne								0
TA2027 RAAMI YHTEENSÄ	**0**	**168**	**3 957**	**3 305**	**3 920**	**3 488**	**12**	**14 850**

- Tandem –puheentunnistus 1,2 milj.€ toimi kohdennettu perhe, sosiaali- ja vammaispalvelut ja loput kehykseen konserni- ja tukipalvelut toimialalle
- ICT tuottavuustoimet kohdennettu keskitettyihin ICT kuluihin konserni- ja tukipalvelut toimialalle.
- Tukipalveluyhtiön tuottavuustoimet jaettu TA2026 suhteessa
- Vampa ja kotihoito yhteisasiakkuudet toimenpiteen netto kustannusvaikutus kohdennettu ikäihmisten toimialalle, tulee tarkentumaan

Uudet tasapainottamistoimet toimialoittain 2027-2029

Laskenta (1000€)	2027	2028	2029	Yhteensä
Strategia ja integraatio	0	0	0	0
Kiinteistö taseyksikkö	168	242	242	652
Konserni- ja tukipalvelut	3 957	6 860	7 140	17 957
Terveydenhuolto	3 305	3 438	3 438	10 181
Perhe-, sos.- ja vamm.palvelut	3 920	6 629	8 599	19 148
Ikääntyneiden palvelut	3 488	7 714	9 214	20 416
Pelastustoimi	12	17	17	46
YHTEENSÄ	**14 850**	**24 900**	**28 650**	**68 400**

*Konserni- ja tukipalvelut sisältää tasapainottamiskehykseen kohdennetut, toimialoille jakamattomat toimet.

Alustavan suunnittelukehyksen jako toimialoille 2027

Laskenta (1000€)	Strategia ja integraatio	Kiinteistö taseyksikkö	Konserni- ja tukipalvelut	Terveyden-huolto	Perhe-, sos.- ja vamm.palvelut	Ikäihmisten toimiala	Pelastus-toimi	HVA yhteensä
TOIMINTAKATE OIKAISTU MTA I 2026 (EHDOLLINEN)	-12 373	-37 365	-87 242	-304 364	-121 455	-181 756	-22 755	-767 310
Valtion tehtävämuutokset	-83	0	0	2 930	1 161	1 542	0	5 550
Uudet tasapainottamistoimet 2027	0	168	3 957	3 305	3 920	3 488	12	14 850
Erilliskehys	0	0	-10 000	0	0	0	0	-10 000
Kiinteistöjärjestelyt	0	4 960	0	0	0	0	0	4 960
Henkilösivukulujen kasvu	-32	0	-120	-563	-189	-364	-88	-1 356
Indeksikorotukset	-253	-488	-1 720	-5 008	-1 982	-2 760	-504	-12 715
TA2027 RAAMI YHTEENSÄ	**-12 741**	**-32 725**	**-95 125**	**-303 700**	**-118 545**	**-179 850**	**-23 335**	**-766 021**

*Konserni- ja tukipalvelut sisältäen tasapainottamiskehykseen kohdennetut, toimialoille jakamattomat toimet 1,0 milj.€ (Tandem –puheentunnistus) vuodella 2027.

Toimialakohtainen raami on esitetty sitovuustason mukaisena. Toimialan tulee tehdä talousarvioesitys toimintakatteen mukaisena. Mahdolliset toimialojen väliset määrärahasiirrot tai muut organisaation muutosvaikutukset on huomioitava täysimääräisinä toimialan talousarvioesityksessä, muutosten nettovaikutuksen tulee olla hyvinvointialue tasolla nolla.

Alustava suunnittelukehys toimialoille 2027-2029

Toimintakate (1000€)	2027	2028	2029
Strategia ja integraatio	-12 741	-13 098	-13 470
Kiinteistö taseyksikkö	-32 725	-33 163	-33 855
Konserni- ja tukipalvelut	-95 125	-94 487	-96 647
Terveydenhuolto	-303 700	-310 698	-318 793
Perhe-, sos.- ja vamm.palvelut	-118 545	-118 454	-119 355
Ikääntyneiden palvelut	-179 850	-179 660	-182 663
Pelastustoimi	-23 335	-24 080	-24 840
YHTEENSÄ	**-766 021**	**-773 640**	**-789 623**

*Vuosille 2028-2029 huomioitu uusien tasapainottamistoimien vaikutukset sekä indeksikorotusten ja palkkojen sopimuskorotusten arvioitu laskennallinen vaikutus.
*Konserni- ja tukipalvelut sis. kehykseen kohdennetut tasapainottamistoimet, joita ei ole vielä kohdennettu (tandem 1,0 milj.€ + organisaatiorakenne 1,2 milj.€).